

opusdei.org

Pápežove katechézy o rodine: audiencia 17. júna 2015

Pápež František venoval katechézu dnešnej generálnej audiencie vzťahu medzi rodinou a smútkom nad stratou milovaného človeka, a tiež vzťahu medzi zničujúcou bolesťou a vierou, ktorá dáva nádej.

23.10.2015

Milí bratia a sestry, dobrý deň!

Dnes, pokračujúc v katechézach o rodine, sa priamo inšpirujeme udalosťou vyrozprávanou evanjelistom Lukášom, ktorú sme práve počuli (porov. Lk 7,11-15). Ide o veľmi dojemnú scénu, ktorá nám ukazuje Ježišov súcit s trpiacim – v tomto prípade s vdovou, ktorej umrel jediný syn –, ako i Ježišovu moc nad smrťou.

Smrť je skutočnosť, ktorá sa bez výnimky dotýka každej rodiny. Tvorí súčasť života. No predsa, akonáhle sa smrť dotkne rodinných citov, už sa nám viac nezdá byť až tak prirodzená. Prežiť svoje vlastné deti je pre rodičov niečo obzvlášť skľúčujúce, čo protirečí základnej povahe vzťahov dávajúcich zmysel samotnej rodine. Stratíť syna či dcéru je akoby sa zastavil čas: zrazu sa otvorí priepasť, ktorá pohltí tak minulosť, ako i budúcnosť. Smrť, ktorá od nás odlučuje maličké či mladé dieťa, je akoby fackou danou

prísľubom, darom a obetám lásky, ktoré boli s radosťou dávané nami zrodenému životu. Veľakrát prichádzajú na svätú omšu do Svätej Marty rodičia s fotkou svojho syna, svojej dcéry, dieťaťa, chlapca, dievčaťa a hovoria mi: „Odišiel, odišla nám“. A ten pohľad je veľmi bolestný. Smrť dojíma a o to viac, ak ide o smrť vlastného dieťaťa. Celá rodina zostáva akoby paralyzovaná, akoby onemela. Niečím podobným trpí i dieťa, ktoré stratí jedného či oboch rodičov, zostalo samo. Otázky typu: „Kde je ocko? Kde je mamka?“ – „V nebi.“ – „Ale prečo ho nevidím?“, prezrádzajú hlboké utrpenie v srdci dieťaťa. Ono zostalo samo. Prázdno z osamotenosti, ktoré sa v ňom otvára, je o to bolestivejšie, že dieťa nemá dostatočnú, či žiadnu, skúsenosť, aby mohlo pomenovať to, čo sa v jeho živote udialo. „Kedy sa vráti ocko? Kedy mama?“ Čo na to odpovedať? A dieťa trpí ďalej. Takáto je smrť v rodine.

V týchto prípadoch je smrť čiernou dierou otvárajúcou sa v živote rodiny, na ktorú nedokážeme dať nijaké vysvetlenie. Niekedy sa smrť dokonca dáva za vinu Bohu. Koľko ľudí je vtedy nahnevaných na Boha – a ja ich chápem – a žalujú sa: „Prečo si mi vzal syna, dcéru? Boh nie je, Boh neexistuje! Prečo si to len urobil?“ Veľakrát to môžeme počuť. Avšak tento hnev je častokrát výlevom veľkej bolesti srdca – strata syna či dcéry, otca či matky je veľkou bolesťou. A táto sa v rodinách odohráva sústavne. Smrť vytvára v týchto prípadoch – ako som už povedal – veľkú dieru.

No fyzická smrť má i svojich „komplicov“, ktorí sú od nej ešte horší; ide o nenávisť, závisť, pýchu, chamtivosť. Celkovo povedané, ide o hriech sveta, ktorý je v službách smrti a robí ju ešte bolestivejšou a nespravodlivejšou. Rodinné zväzky tu vystupujú ako obeť vopred

predurčené a bezbranné voči takýmto smrti dopomáhajúcim silám, sprevádzajúcim dejiny ľudstva. Myslí sa tu na absurdne ponímanú „normálnosť“, kedy – v určitých momentoch a na určitých miestach – sú udalosti, ktoré pridávajú smrti na hrôze, vyprovokované nenávisťou a vlašnosťou človeka. Pán nech nás chráni, aby sme si na niečo také zvykli!

Vďaka milosti súcitu, ktorý nám je darovaný v Ježišovi, mnohé rodiny v Božom ľude skutkami preukazujú, že smrť nemá posledné slovo. A toto je ozajstný postoj viery. Zakaždým, keď smútiaca rodina – i keď je žiaľ príliš veľký – nájde silu zachovať si vieru a lásku, ktoré nás spájajú s tými, ktorých milujeme, zabraňuje už teraz smrti, aby nám zobrala všetko. Temnote smrti sa má čeliť intenzívnejšími skutkami lásky. «Bože môj, rozjasni moje temnoty!» je invokácia z večernej liturgie. Vo

svetle zmŕtvychvstania Pána, ktorý nikoho z tých, ktorých mu zveril Otec, neopúšťa, môžeme smrti vziať jej „osteň“ – použijúc slová sv. Pavla (1 Kor 15,55); môžeme zabrániť, aby tak svojím jedom otráвила náš život, aby zmiatla naše city a uvrhla nás do ešte väčšej temnoty.

V tejto viere, vediač že Pán premohol smrť raz a navždy, sa potom môžeme utešovať navzájom. Naši milovaní sa nestratili v temnote ničoty: nádej nás uistuje o tom, že sú v dobrých a mocných rukách Boha. Láska je silnejšia než smrť. A preto riešením je nechať rásť lásku, upevňovať ju, a ona nás povedie až po ten deň, keď bude z očí zotretá každá slza, keď „už nebude smrti ani žiaľu; ani náreku, ani bolesti“ (Zjv 21,4). Ak sa budeme podopierať o takúto vieru, skúsenosť žiaľu môže dať vzrast silnejšej solidarite v rodinných zväzkoch, môže nás viac otvoriť voči bolesti iných rodín, môže vytvoriť nové

bratstvo s rodinami, ktoré sa rodia či opätovne zažívajú prerod v nádeji. Zrodiť sa a znovuzrodiť v nádeji je možné len vo viere. Chcel by som tu podčiarknuť poslednú vetu z evanjelia, ktoré sme dnes počuli. Po tom, čo Ježiš prinavrátil život mladíkovi, synovi matky-vdovy, evanjelium hovorí: „A Ježiš ho vrátil jeho matke“. Práve toto je našou nádejou! Všetkých našich drahých, čo nás predišli do večnosti, všetkých nám Pán vráti a my sa s nimi budeme môcť stretnúť. Táto nádej nesklame! Dobre si zapamätajme toto Ježišovo gesto: „A Ježiš ho vrátil jeho matke“, lebo tak Pán učiní i so všetkými našimi drahými z našej rodiny!

Táto nádej nech nás chráni pred nihilistickou ideou smrti, ako i pred falošnou útechou sveta, aby kresťanská pravda „neriskovala, že sa zmieša s mytológiami rôzneho druhu, poddajúc sa starovekým či

moderným rituálom poverčivosti“ (Benedikt XVI., Anjel Pána z 2 novembra 2008).

Je potrebné, aby dnes duchovní pastieri ako i všetci kresťania oveľa konkrétnejšie vyjadrovali zmysel viery v súvislosti so skúsenosťou žiaľu v rodine. Nemožno negovať právo na plač – naopak, v žiali je potrebné plakať! Veď i Ježiš „zaslzil“ a „zachvel sa v duchu“ vidiac veľký žiaľ rodiny, ktorú miloval (Jn 11,33-37). Skôr môžeme čerpať z jednoduchého a silného svedectva všetkých tých rodín, ktoré v tvrdých chvíľach poznamenaných smrťou vedeli rozpoznať – z toho, čo podstúpil Pán – ukrižovaný a zmŕtvychvstalý – jeho neodvolateľný prísľub vzkriesenia z mŕtvych. Božia láska je silnejšia než smrť. A my s našou vierou sa máme stať aktívnymi spolupracovníkmi práve takejto lásky! Dobre si zapamätajme Ježišovo gesto: „A Ježiš ho vrátil jeho matke“, lebo tak sa

stane i s našimi drahými a s nami
samými, keď sa s nimi stretieme, keď
v nás bude smrť definitívne
porazená. Smrť je porazená
Ježišovým krížom. A Ježiš v rámci
rodiny vráti všetkých všetkým!
Ďakujem vám.

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/papezove-katechezy-o-
rodine-audiencia-17-juna-2015/](https://opusdei.org/sk-sk/article/papezove-katechezy-o-rodine-audiencia-17-juna-2015/)
(22.03.2026)